

Jeg beder lægge Mærke til, hvad der i Bemærkningerne udtales om, hvor mange aandssvage der er i Landet, og at godt en Fjerdedel er optagen paa Anstalterne, men at de tre Fjerdedele ere spredte rundt om i Landet, og at der ikke er Tale om, at disse, i alt Fald foreløbig, kunne finde Optagelse paa Anstalterne. Nu er det muligt, at vi have med de værste Tilfælde at gøre, at det er dem, der have fundet Optagelse, men jeg tror dog at turde sige efter min Erfaring i denne Sag, at der er mange Hjem, ganske særlig maaske paa Landet, hvor man lider i høj Grad under den Ting, at de stakkels aandssvage Børn skulle være i Hjemmene, hvor de ikke alene paabyrde Forældrene en Pleje, som er meget vanskelig, men tillige sinker dem i deres Arbejde og derved forarmer dem. Hvis vi altsaa skulle naa til at faa virkelige humane Forhold indførte her, maa vi sikkert gaa videre end Forslaget tilstræber, vi maa en Gang naa til, at vi faa Statsdrift, og vi maa kræve, at Staten ikke sparer sig for Udgifter her, thi hvad den ofrer paa saaledes at støtte de mange fattige Hjem, vil den ogsaa i Længden indvinde igen, ved at Samfundsborgerne med større Kraft ville kunne tage fat paa andre af de Opgaver, som ere paalagte dem, først og fremmest at sørge for deres egen Familie uden at skulle falde det offentlige til Byrde. Der er Mennesker, der have aandssvage eller vanføre Børn, der bogstavelig talt ikke ere i Stand til at arbejde sig ud fra Fattighjælpen. Jeg kan saaledes nævne, at en enkelt Mand har 8 vanføre Børn, som han gennem 30 Aar har maattet holde skiftevis paa Hospitalet; selvfølgelig har denne Mand trods Hæderlighed og Arbejdsdygtighed aldrig kunnet slippe løs fra Fattigvæsenet, og det er Synd og Skam for den, der gerne vil være en fri, hæderlig og uafhængig Borger med de dertil knyttede Rettigheder. Det er sørgeligt, at Samfundet i alt for ringe Grad har taget Hensyn til de Lidelser, der findes saa meget rundt omkring i Landet i de fattige Hjem.

Jeg vil slutte disse Udtalelser med at sige, at det glæder mig overordentlig — og jeg tror ogsaa at turde udtale, at denne Mening deles af samtlige Rigsdagsmænd,

— at dette Forslag er kommet frem; jeg vil haabe, det maa nyde hurtig Fremme, saa at vi kunne naa et Skridt frem til en god Ordning af vore Aandssvageanstalters Ledelse, og derved ogsaa til en Anerkendelse af det Princip, der for mig er det væsentlige, nemlig at Staten i stigende Grad maa tage sig af denne Sag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Dette Forslag har faaet en velvillig Modtagelse her i Tinget, samtlige Medlemmer, der have haft Ordet om Lovforslaget, have jo anbefalet det til Fremme, og have udtalt deres Paaskønnelse over Forelæggelsen. Der er gjort nogle Bemærkninger væsentligst om Motiverne, men der er ogsaa fremkommet nogle Udtalelser med Henblik paa, hvad der tidligere er passeret i denne Sag, og jeg skal i Anledning af nogle af disse Bemærkninger tillade mig at udtale mig noget nærmere. Jeg skal dog ikke opholde mig ved, hvad der er passeret i denne Sag i Fortiden, thi hvad der er sket, er jo sket, og de Fejl, der muligvis have været begaaede, blive jo ikke reparerede ved, at man ripper op i dem nu.

Der er sagt her under Forhandlingen, at det vilde være muligt for Aandssvageanstalterne, Ebberødgaard og Gamle Bakkehus, at faa meget billige Penge, naar Staten nu garanterer for Renten. Jeg tror, at man noget overser de nuværende dyre Renteforhold. Det vilde være ønskeligt, om Staten havde været saa velsitueret, at den kunde have ydet hele Laanet; thi saa vilde Renterne være blevne billigere, thi stort billigere ville de nemlig ikke blive ved en Statsgaranti i Øjeblikket, idet de ville blive $4\frac{1}{2}$ pCt., og til denne Rente have Anstalterne deres allerfleste Penge, men selvfølgelig er det en Fordel for Anstalterne at faa Laanet samlet paa een Haand, og desuden maa man haabe, at de nuværende dyre Pengeforhold ikke ville holde sig, saa der kan blive billigere Renteforhold i Fremtiden. Men imidlertid, som Forholdene ere, indvirke de dyre Renteforhold væsentligst paa Bekostning af de enkelte Alumner i Anstalterne. Blive Renterne større, maa